

3. COVID-19: Міркування етики та незалежності [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/07/IESBA-Staff-Q-A-COVID-19-Ethics-Independence-Considerations-%D1%83%D0%BA%D1%80-1.pdf>

4. Застосування концептуальної основи в Кодексу в умовах COVID-19 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IESBA-APESB-Applying-the-Codes-Conceptual-Framework-in-COVID-19-Circumstances-ukr.pdf>

5. Використання спеціалістів в умовах COVID-19 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/FINAL-COVID-19-and-Ethics-Using-Specialists-in-the-COVID-19-Environment-ukr.pdf>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Шандова Н. В., доктор екон. наук, Редькіна Т. Ю., магістр, Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

Економічна безпека підприємства повинна розглядатися не як відособлений стан економічної захищеності, а як елемент загальної стратегії розвитку підприємства. Ключовим напрямком забезпечення економічної безпеки є превентивний характер дій керівництва підприємства, тому економічну безпеку можна розглядати як вид функціональної стратегії підприємства.

У рамках стратегії економічної безпеки підприємства визначаються безпосередньо ризики, загрози й показники економічної безпеки, а також формуються заходи, строки й виконавці по функціональних блоках економічної безпеки підприємства. Пропонується розглянути наступні функціональні блоки стратегії економічної безпеки підприємства:

- забезпечення збереженості позаоборотних активів;
- контроль матеріально-виробничих запасів;
- забезпечення безпеки інвестиційної діяльності підприємства;
- забезпечення безпеки при роботі з контрагентами;
- забезпечення збереженості коштів;
- виявлення й усунення передумов фінансової нестійкості й можливого настання банкрутства підприємства;
- антикорупційна безпека.

Функціональні блоки стратегії економічної безпеки мають між собою певні взаємозв'язки, зокрема:

- забезпечення збереженості позаоборотних активів і контроль матеріально-виробничих запасів обумовлюються поведінкою і персоналу підприємства і його контрагентів;
- забезпечення безпеки інвестиційної діяльності і збереженості коштів пов'язане з якістю прийнятих рішень і впливає на фінансову стабільність підприємства, і також визначається поведінкою персоналу підприємства;
- забезпечення безпеки при роботі з впливає на стабільність внутрішніх бізнес-процесів і ринкової позиції підприємства.

Аналіз ринку будівельних робіт дозволяє визначити найбільш істотні загрози економічної безпеки для підприємств, які полягають в [1]:

- спаді виробництва й втраті ринків збуту;
- скороченні інвестицій у будівельну індустрію;
- збитках внаслідок втрати ділової репутації;
- зростанні заборгованості підприємства;
- загрозі втрати фінансових коштів.

Спираючись на методологію стратегічного менеджменту [2], можна побудувати систему показників оцінки економічної безпеки підприємства, яку представимо в чотирьох контекстах:

- ефективність прийнятих рішень у фінансовій сфері: основним показником для оцінки рівня економічної безпеки в цьому випадку є рентабельність, оскільки відображає результативність діяльності підприємства в сфері будівництва;

- стабільність бізнес-процесів: внутрішню стабільність функціонування характеризують абсолютні якісні показники й абсолютні кількісні показники, які відображають ділову репутацію підприємства;

- стабільність ринкової позиції: сфера будівництва характеризується специфікою взаємозв'язків, що вибудовуються, і оцінка рівня економічної безпеки проводиться через призму сегмента ринку, на якому існує підприємство, тому типовими характеристиками є величина темпів росту ринку й відносна частка на ринку, які відображають положення підприємства щодо конкурентів;

- ефективність дій персоналу при реалізації господарських операцій: стан економічної безпеки підприємства в цьому контексті означає мінімізацію числа випадків конфліктів, що виникають у колективі, як у зв'язку зі звільненнями, так і у зв'язку зі скоєнням правопорушень; оцінку рівня економічної безпеки дій персоналу здійснюють за допомогою показників збереження кадрового складу, які характеризують кадрову стабільність, привабливість підприємства як роботодавця, збереження виробничих пропорцій підприємства; і показників відверненої шкоди, які характеризують своєчасне усунення ризиків порушення внутрішньої дисципліни.

Запропонована система показників, будучи універсальною, ураховує специфіку галузі будівництва, найбільш значимі ризики й загрози стійкому функціонуванню підприємства. В основі оцінки рівня економічної безпеки підприємства за допомогою представленої системи показників повинен бути належним чином організований внутрішній контроль над фактами господарської діяльності підприємства й умовами функціонування на ринку.

Запропонований підхід заснований на комбінації кількісних і якісних, абсолютних і відносних показників для виміру рівня економічної безпеки підприємства; комбінації монетарних і немонетарних показників оцінки стабільності підприємства з погляду економічної безпеки; вбудовуванні системи економічної безпеки підприємства в загальну стратегію підприємства.

Дана система показників дає можливість керівникам зв'язати стратегію підприємства з набором показників, індивідуально розроблених для різних рівнів керування й поєднаних між собою.

Список використаних джерел:

1. Розвиток будівельної галузі та детінізація ринку праці у будівництві. URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/rozvitokbudivelnoyi-galuzi-ta-detinizatsiya-rinku-pratsi-u-budivnitstvi/>
2. Каплан Р.С., Нортон Д.П. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию. Москва : Олимп-Бизнес, 2005. 320 с.

ПРОТИДІЯ РЕЙДЕРСТВУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Шаповал Г. М., канд. екон. наук, Дзерве Л. А. бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Рейдерство є суттєвою загрозою для економічної безпеки сучасного українського суспільства як на рівні підприємств, так і на рівні національної безпеки країни. Від нього потерпають як підприємства малого та середнього бізнесу, так і великі корпорації. Головною стратегією для подолання рейдерства є злагоджена боротьба проти нього з боку держави та превентивні заходи забезпечення економічної безпеки підприємств.

Проблемою рейдерства в Україні займались вітчизняні вчені, такі як: З.Варналій (передумови та шляхи подолання рейдерства в Україні), М.Колесник (тенденції розвитку рейдерства в Україні), Н.Олексюк (методи захисту від корпоративного рейдерства), Н.Приймак (рейдерство в сучасній економіці України), Н.Яковенко (рейдерство як специфічний феномен) та інші. Проте на даний час проблема залишається актуальною й досі через те що таке явище стало реальною загрозою економіці загалом.

З рейдерством суб'єкти підприємницької діяльності України зіткнулися вже на початку 90-х рр. ХХ століття, коли на фоні політичної нестабільності, прогалин в законодавстві, наявності тіньового сектору активно ішов процес протиправного перерозподілу прав власності. Час від часу, в період зміни влади, посилення правової, організаційної та економічної нестабільності відбувається загострення боротьби за право володіти бізнесом чи контролювати його. [1,с. 1]

У західній практиці є поділ рейдерства на «біле», «сіре» й «чорне». За словами керуючого партнера юридичної фірми «Льяшов і Партнери» Михайла Льяшова, «білі» діють винятково за законом. Прагнучи захопити ласий шматок, «білі» рейдери йдуть на воістину фантастичні, але цілком законні виверти, аби підірвати економічне становище підприємства. «Сірі» використовують сумнівні методи, балансуючи на межі законності. Вони цілком можуть застосувати подвійний реєстр або фальсифікувати результати виборів зборів